

Азарова І.Б.

*Доцент кафедри менеджменту та управління проектами
Одеської державної академії будівництва та архітектури*

м. Одеса, Україна

АНАЛІЗ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ

В сучасному проектному менеджменті розроблено ряд методологічних підходів до управління проектами, а саме: системний та процесний підходи [1, с.67], логіко-структурний, інтеграційний та ціннісно-орієнтований підходи, стейкхолдер-підхід, ресурсний підхід, програмно-цільовий та інші. Вдосконаленню механізмів управління проектами, в тому числі в будівництві, присвячено безліч наукових праць таких провідних вчених, як Г.А. Архангельський, В. Багов, С.Д. Бушуєв, Н.С. Бушуєва, В.І. Воропаєв, В.А. Заренков, Н.Л. Карданська, Н.Б. Косарева, Н.Ф. Костецький, В.І. Кудашов, І.І. Мазур, Є.П. Панкратов, М.Л. Разу, Г.Л. Ципес, В.Д. Шапіро, Е.Л. Якушевський та ін. У числі зарубіжних вчених, які працювали над цією темою: Р. Арчибальд, Х.-Ю. Варнеке, К. Грей, М. Імасса, М. Кассон, К. Кент, А. Лінк, П. Морріс, С. Охара, М. Портер, Дж. Пінто, Р. Ротберг, Р. Фостер, Р. Хизрич, Е. Янч та ін. Однак, єдиний загально визнаний методологічний підхід в управлінні проектами досі відсутній. Тому дослідження з питань методологічних підходів в управлінні проектами є актуальною науковою задачею.

Системний підхід в управлінні проектами пропонує розгляд проекту та його оточення як сукупності елементів складної системи. Проекти та програми, що реалізуються в різних галузях економіки держави є нічим іншим як технологічними виробничими системами, функціонування яких є явищем тимчасовим, що завжди має початок і завершення [2, с.30].

Процесний підхід в управлінні проектами розглядає проект як

послідовність взаємопов'язаних дій, в ході здійснення яких використовуються один або більше типів початкових продуктів, а потім за допомогою одного або декількох перетворень створюється вихідний продукт, який становить цінність для замовника [3, с.92]. Процес управління проектами, як і будь-який інший процес управління, являє собою низку взаємопов'язаних дій, спрямованих на отримання певних результатів, з конкретно визначеними характеристиками [4].

Логіко-структурний підхід визначає проект як послідовний набір дій з вирішення поставленої проблеми, а також управління та контролю над цією діяльністю. Логіко-структурна схема проекту являється стислим планом його поетапної реалізації.

Інтеграційний підхід був запропонований Г.Л. Ципесом. Підхід передбачає об'єднання методологічних, інструментальних, інформаційних, інтелектуальних та інших засобів, необхідних для успішного управління проектом, в єдину інтегровану систему управління проектами (СУП). В рамках СУП вирішують свої завдання менеджер проекту та його команда.

Ціннісно-орієнтований підхід в управлінні проектами розглядає проект як механізм створення цінності для зацікавлених осіб проекту. Найбільш розвиненим цей підхід виявився у стандарті Р2М – «Project and Program Management», що був розроблений в 2001 році і зараз підтримується японською асоціацією РМАJ. Цінність проекту, згідно даного стандарту, розглядається з точок зору суспільного та приватного секторів. З точки зору суспільного сектору, цінність проекту включає реалізацію соціальних пілг, суспільної безпеки, благоустрою території, соціальної привабливості, охорони оточуючого середовища, оцінка яких носить, зазвичай, суб'єктивний характер. З точки зору приватного сектору, цінність проекту полягає у корпоративних вигодах, таких як: прибутковість, інновації, зростання, стабільність та надійність організації, що постають об'єктивними критеріями оцінки. Цінність проекту та програми є ключовим критерієм при визначенні

спрямованості управлінських дій.

З ціннісно-орієнтованим підходом логічно пов'язаний стейкхолдер-підхід в управлінні проектами. Цей підхід вимагає розгляду проекту та його результатів за межами інтересів виключно акціонерів або власників бізнесу. Результати проекту повинні задовольняти інтереси більш широких кол зацікавлених сторін, серед яких споживачі, громадськість, робітники проектної компанії, державні органи, конкуренти, та, навіть, майбутні покоління [5].

Ресурсний підхід в управлінні проектами розглядає учасників проекту як джерело ресурсів для реалізації проекту. Майстерність проектного менеджера, згідно ресурсному підходу, спрямована на залучення цих ресурсів та їх ефективне подальше використання.

Однак, застосування жодного із запропонованих підходів в управлінні проектами не забезпечить відсутності помилок та не гарантує стовідсоткового результату проекту. Довгий шлях до успішної реалізації проекту складає грамотне, доцільне та зважене поєднання різнопланових методик, інструментів, досвіду, інтуїції, кращих практик та стандартів проектного менеджменту.

Список літератури:

1. Управление проектами: фундаментальный курс [Текст] : учебник / А. В. Алешин, В. М. Аньшин, К. А. Багратиони и др. ; под ред. В. М. Аньшина, О. Н. Ильиной ; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». — М. : Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. — 620с.
2. Сидорчук, О.В. Системний підхід до управління проектами та програмами: означення засад /О.В. Сидорчук, Р.Т. Ратушний, О.О. Сидорчук, М.А. Демедюк // Східно-Європейський журнал передових технологій. - № 5 (49). - том 1. – 2011. –С.30-32.
3. Фатрелл, Р. Т. Управление программными проектами: достижение оптимального качества при минимуме затрат. Серия Института качества программного обеспечения / Р. Т. Фатрелл, Д. Ф. Шафер, Л. И. Шафер. – М.: Вильямс, 2003. – 1125 с.

4. Верич Ю.Л. Процесний підхід до управління проектами [Текст] / Ю. Л. Верич // Вісник Донецького Національного університету економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського. Серія: Економічні науки. - № 4. - 2011.- С. 105-109.
5. Freeman, E. (1984), Strategic Management: a Stakeholder Approach, Pitman, Boston. Newbould, G. and Luffman, G. (1989), Successful Business Politics, Gower, London, p. 78.